

Markéta Donátová

diplomová práce _ Kontaktárium

V semináři analýza snů Jung ve své interpretaci vysvětlil, že mandaly se dají kreslit, stavět, tančit nebo uskutečňovat životem.¹

Markéta Donátová mluví ve své práci o tom, že její tvůrčí přístup obsahuje dvě fáze - první je intuitivní a ta druhá racionálně zkoumající. Toto jsou myslím přirozené tvůrčí postupy, jež různou měrou při tvorbě kombinujeme. Je otázkou, jestli intuice není určitou obdobou racionality, a to i v umění nebo ve spiritualitě. Intuice, tedy rozpoznání, jako vědění bez znalosti o jeho nabytí, je možná zcela přirozenou součástí naší psychologie a není na ní nic magického. Možná. Za sebe bych to ale až tak racionálně necítil. V roli umělce bych také nekladl větší důraz na zpětnou racionální reflexi, mnohdy se tím i víc ztratí než získá. "Odkouzlení světa" sice v nějakém rozsahu probíhá, člověk jako tvor spirituální si potřebnou cestu asi najde. A tohle je jedna z nich.

Markéta přišla k nám do ateliéru vlastně na poslední chvíli před diplomem, minulý rok. Má za sebou bakalariát na Karlově univerzitě, kde zpracovávala budovu hotelu Thermal manželů Machoninových. Téma brutalistní architektury ji dlouhodobě provází a ostatně i evidentně ovlivnilo její závěrečnou práci na akademii. Zde studovala ještě v ateliérech Milana Knížíka, Mileny Dopitové a Dušana Záhoranského.

Myslím, že je škoda, že ten čas silně krátký, nešlo z různých důvodů plně využít a nastavit a mnoho se toho vlastně jenom nakouslo. Ta určitá odlišnost od běžných posluchačů ateliéru mohla být oboustranně obohacující. Má pevnou až umanutou představu toho co a jak chce udělat, ztěžka z ní uhýbá, to ale rozhodně není myšleno jakkoliv pejorativně. Má přirozený cit pro sochařské podání reality, byť zcela oproštěný od romantického vnímání řemesla, dále se to tak kulantně nazvat. V této diplomové práci tak vnímám kupříkladu použití barvy, kdy jde proti smyslu podpoření plasticity objektu. S tím brutalistním pohledem na materiál jako nositeli informace to má mnoho společného.

Jeden z podstatných prvků, které určuje charakter této práce je vnesená komplikovanost výkladu tématu a ne úplně jistý obsah, to především v jeho ilustrativnosti, předem očekávaný nadefinovaný, až divadelní účinek na diváka. Očekává, že ta až divadelní forma vybudí podobný myšlenkový a narativní obsah který sama ve své práci vnímá. Těžké to očekávat, ne nemožné, a asi ani ne špatně, ale když si divák udělá vlastní názor, případně

¹ Umění C.G.Junga nakl.Portál, Praha 2019, str.179

vloží vlastní naraci a odžije si vlastní prožitek... výsledek potom může být stejný co autorka očekává. Byť k němu vedly jiné cesty na té samé cestě "hrdiny". Podobné iniciační postupy pro vznik díla jsou ale běžné a použitelné. Není ale potřeba, aby byly doslovné.

Právě ale i tu konečnou podobu díla ovlivňující prvek, předkládat až didaktické exaktní vnímání linky příběhu, který do věci Markéta Donátová vkládá, bych sám za sebe asi rozporoval. Nevím jestli je to nutné, iniciace může probíhat i v jiných vrstvách vědomí. Jak Markéta píše, "snaží se budovat komplexní obraz světa založený na příběhu". Ano v bájích a pohádkách se právě objevují předobrazy komplexního pojetí světa. Dají se číst, zatančit, zahrát divadlo a nebudou pouhou ilustrací. Proto jsem na začátku mluvil o mandalách jako symbolu celistvosti. Jung je interpretoval jako jeden ze základních archetypů, jako symbol představující božství nebo bytostné já, uspořádání univerza do schematu světa nebo jako schema individuálního psyché. Vnímá, že mandaly produkované jeho pacienty nebo jím samým třeba v jeho Červené knize, vyrůstají spontánně ze dvou zdrojů: z nevědomí.. které takové fantazie samovolně produkuje a z života.. který žít z nejúplnější odevzdanosti, skýtá tušení bytostného Já, individuální bytosti. A ne nadarmo asi kreslil i mandaly jako opevněné město, hrad. Sice vychází ze svých znalostí a zkušeností, ale zbytek už je zcela v jeho imaginaci.

Ratio... Markéta si prakticky zvolila tuto cestu. Je to její cesta, její příběh. A já jako divák to i tak mohu vnímat a mohu se s ním i ztotožnit, to i s ohledem na to, že znám tu část její práce, která zde není prezentována a bylo by to i nadbytečné, kdy bez zábran ji vznikaly různé varianty modelů a volných kompozic, založených sice na tom silném ratiu, ale jinak přirozeně tvůrčí. Ty mnohdy divné hromady různě pokreslené a nesourodé byly ve svém vyznění silné, myslím. To se v konečném výrazu celé práce, nejvíc projevuje právě v tom barevném pojednání, které celou práci vrací do té fáze imaginace a intuice, ztotožnění se.

Hodnotím práci Markéty Donátové jako velmi dobrou a doporučuji udělení absolutoria.

v Podlešíně 8. září 2020

Vojtěch Míča